

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
EDUCACIÓ EN LA DIVERSITAT I

Coordinació: SANSO GALIAY, CLARA MARIA

Any acadèmic 2018-19

Informació general de l'assignatura

Denominació	EDUCACIÓ EN LA DIVERSITAT I			
Codi	100824			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Educació Infantil i Grau en Educació Primària (2008)	5	OPTATIVA	Presencial
	Doble titulació: Grau en Educació Primària (2008) i Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport	5	OPTATIVA	Presencial
	Grau en Educació Primària (2008)	4	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	9			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	2.7		6.3
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	SANSO GALIAY, CLARA MARIA			
Departament/s	PSICOLOGIA			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			
Horari de tutoria/lloc	Josep M. Cereza Zorrilla despatx 2.42 Inés Polo Izquierdo despatx 1.25 Clara Sansó Galiay despatx 1.28			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
POLO IZQUIERDO, INES FUENSANTA	ipolo@pip.udl.cat	6	
SANSO GALIAY, CLARA MARIA	csanso@pip.udl.cat	3	

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Desenvolupar estratègies de treball col·laboratiu i treball en xarxa per atendre a l'alumnat amb dificultats d'aprenentatge i amb necessitats educatives derivades de la diversitat sociocultural.
- Adquirir els coneixements necessaris per a prevenir i/o detectar dificultats d'aprenentatge.
- Conèixer el procés de valoració psicopedagògica i col·laborar en ella.
- Saber interpretar informes psicopedagògics elaborats per altres serveis i/o professionals.
- Conèixer diferents estratègies de coordinació educativa amb la família, equip docent i altres professionals.
- Conèixer i dominar els mecanismes i instruments escolars que afavoreixen una resposta educativa acurada a les necessitats de l'alumnat de diversitat sociocultural a Catalunya.
- Conèixer i saber identificar les necessitats educatives de l'alumnat socioculturalment divers.
- Conèixer i promoure estratègies d'intervenció intercultural que afavoreixen la cohesió social i l'aprenentatge escolar en contextos plurilingües i multiculturals.
- Conèixer diferents sistemes de comunicació alternativa i augmentativa.
- Conèixer els criteris d'elecció d'un sistema de signes manual o gràfic.
- Conèixer els recursos metodològics i tècnics per a detectar possibles dificultats d'aprenentatge.
- Saber organitzar el procés d'ensenyament - aprenentatge en alumnat amb necessitats educatives especials.

Competències

- Ser capaç garantir la qualitat educativa a tots els alumnes amb necessitats educatives relacionades amb les dificultats d'aprenentatge, amb la diversitat sociocultural, així com amb necessitats educatives especials greus i permanents.
- Ser capaç de col·laborar en l'avaluació i el seguiment de tots els alumnes.
- Ser capaç de dinamitzar i coordinar els recursos i serveis de suport interns i externs del centre que intervenen per atendre a les necessitats educatives especials, i desenvolupar un ensenyament de qualitat per a tots.
- Ser capaç de promocionar valors vinculats al respecte, estima i consideració de la diversitat humana en totes les seves manifestacions.
- Ser capaç de garantir que tots els alumnes tinguin èxit.
- Ser capaç de coordinar l'atenció a la qualitat educativa de totes les necessitats relacionades amb dificultats d'aprenentatge, amb la diversitat sociocultural, amb necessitats educatives especials greus i permanents, entre altres.
- Ser capaç de dissenyar entorns accessibles i planificar accions educatives no discriminatòries i que siguin significatives per a tot l'alumnat.

Continguts fonamentals de l'assignatura

BLOC I

- La detecció de necessitats educatives durant l'escolaritat obligatòria.
- L'observació a l'aula com a eina de detecció de necessitats educatives.
- L'avaluació de les necessitats educatives a l'escola.
- L'entrevista amb els pares i altres professionals.

BLOC II

- Convivència escolar i centre acollidor. Aproximacions a l'escola plurilingüe, inclusiva i intercultural.
- L'avaluació inicial: detecció de necessitats educatives en l'alumnat de diversitat sociocultural.
- Alumnat nouvingut: el que diuen els estudis sobre el paper de la llengua i la cultura en l'aprenentatge escolar.
- Introducció al aprenentatge lingüístic en alumnat de diversitat sociocultural: bases psicolingüístiques i enfocament comunicatiu de l'ensenyament de la L2.
- Intervenció socioeducativa en les necessitats derivades de la diversitat sociocultural: Pla Educatiu d'Entorn.

BLOC III

- Rol del mestre de suport en Educació Inclusiva.
- La comunitat com a medidora de suport.
- Treball col·laboratiu entre mestres en l'anàlisi i la superació en problemes d'aprenentatge.
- Sistemes Alternatius i/o Augmentatius de la Comunicació (SAAC).
- Tipus de SAAC.

Eixos metodològics de l'assignatura

- Metodologia activa i participativa: aprenentatge cooperatiu i classe inversa.
- Exposició dels professors.
- Exposicions dels alumnes.
- Estudi de casos pràctics.
- Anàlisi de vídeos.
- Debats i reflexions en gran i petit grup.
- Lectures i anàlisis de documents.
- Recerca d'informació.
- Elaboració de treballs i síntesi.
- Tutories individuals i grupals.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

SESSIÓ	MODALITAT	CONTINGUT	TASCA PROFESSOR	TASCA ALUMNE	Dia de la setmana
Setmana 2	P	PRESENTACIÓ DE L'ASSIGNATURA I DINÀMICA DE GRUP	Exposició oral Dinàmica: un passeig per la ciutat de Lleida	Reflexió crítica i constructiva envers l'escola inclusiva: un món per a tothom	Dilluns i Dimarts
Setmanes 3 a 12	P	DESENVOLUPAMENT DELS CONTINGUTS DELS BLOCS I i II	Guiar en el procés d'ensenyament-aprenentatge Recomanar material de lectura Gestionar debats i sessions de reflexions Presentar casos reals	Anàlisi dels casos. Elaboració d'informes i mapa conceptual. Lectures, interpretació i anàlisi documents científics. Treball per debats. Recerca d'informació amb raspall científic.	Dilluns i Dimarts
Setmanes 13 a 15	P	DESENVOLUPAMENT DELS CONTINGUTS DEL BLOC III	Guiar en el procés d'ensenyament-aprenentatge Recomanar material de lectura Gestionar debats i sessions de reflexions Presentar casos reals Proporcionar l'assistència de professionals d'Ensenyament	Anàlisi dels casos. Elaboració d'informes i mapa conceptual. Lectures, interpretació i anàlisi documents científics. Treball per debats. Recerca d'informació amb raspall científic. Debat actiu amb professionals d'Ensenyament	Dilluns i Dimarts
Setmana 16	p	EXAMEN	Supervisar	Bolcar els coneixements construïts al llarg de la matèria	Per determinar
Setmana 18	p	EXPOSICIÓ DELS MAPES CONCEPTUALS A LA ZONA BAIXA DE LA FEPTS	Valorar les produccions i les argumentacions de les mateixes.	APS pels professors i companys de la FEPTS	Per determinar

Sistema d'avaluació

Avaluació contínua valorada amb les següents evidències:

Proves escrites

- Detecció i avaluació: 20%
- Atenció a la diversitat sociocultural: 20%
- Sistemes alternatius i comunicatius de la comunicació: 15%

Mapa conceptual: com podem donar resposta a la diversitat?

- Mapa conceptual: 10%
- Justificació i argumentació: 25%

Altres evidències

- Activitats d'avaluació continua: 10%

Criteris de qualificació de les evidències d'avaluació

Proves escrites

- Identificar continguts teòrics propis de la matèria

Mapa conceptual

- Participació obligatòria a les tutories de grup
- Qualitat del guió del treball i de les argumentacions per a defensar la proposta de treball
- Incorporació dels principals continguts treballats ambdues matèries de la menció
- Creativitat en la posada en escena de la producció
- Creativitat de la presentació oral i del treball escrit
- Establir ponts amb les pràctiques i/o experiències viscudes

Altres evidències

- Qualitat de les propostes en funció de les directrius de cada activitat.
- Creativitat en la resolució dels casos.
- Implicació en les tasques desenvolupades.
- Adequació de la proposta a les necessitats/casos/situacions plantejades.

Requisits

- Proves escrites: per poder aprovar l'assignatura és necessària una nota mitjana de 5 entre les tres proves. Serà requisit imprescindible mostrar un mínim de coneixement/domini de la matèria en les tres proves escrites. En cas contrari no es farà mitjana i l'assignatura quedarà suspesa.
- Mapa conceptual: cal aprovar cada una de les evidències grupals amb una nota igual o superior a 5.
- Assistència: Assistència obligatòria. L'assistència ha de ser igual o superior al 80% del total de les sessions de classe. Únicament és requisit assistir el 100% de les hores des de la setmana 13 a la 15.
- Les faltes d'ortografia penalitzen. En el cas que el volum de faltes sigui molt elevat es considerarà la possibilitat de no poder superar l'assignatura encara que totes les evidències estiguin aprovades.

Dates provisionals de les proves escrites i altres evidències

- La previsió per a la realització de les proves escrites serà durant la **setmana 16**.
- L'entrega del mapa conceptual serà durant la **setmana 17**.
- La defensa del mapa conceptual serà durant la **setmana 18**.

AVALUACIÓ PELS ESTUDIANTS AMB NEE

(Condicció: certificat de discapacitat o de tenir alguna dificultat específica d'aprenentatge).

El professorat de l'assignatura podrà modificar el sistema d'avaluació i la realització d'activitats presencials, i no presencials, en funció de les Necessitats Educatives Específiques de cada alumne, sempre consensuat amb la comissió d'Atenció a la Diversitat de la UdL.

AVALUACIÓ PELS ESTUDIANTS AMB FEINA ACREDITADA

(Condicció: aprovació per part de la comissió pertinent el permís per a fer avaluació única).

L'avaluació serà d'un examen final amb un valor del 80% i de d'un treball del 20%.

Bibliografia i recursos d'informació

- Basil, C. i Puig De La Bellacasa, R. (1990). *Comunicación aumentativa*. Madrid: Inerser.
- Bassedas, E. (2007). La colaboración entre profesionales y trabajo en la red. Dins J. Bonals i M. Sánchez-Cano (coords.). *Manual de asesoramiento psicopedagógico* (pp.: 43-66). Barcelona: Graó.
- Bassedas, E., Huguet, T. i Solé, I. (2006). *Aprender y enseñar en educación infantil*. Barcelona: Graó.
- Baumgart, D., Johnson, J. i Helmstetter, E. (1996). *Sistemas alternativos de comunicación para personas con discapacidad*. Madrid: Alianza.
- Besalú, X. i Vila, I. (2007). *La buena educación. Libertad e igualdad en la escuela del siglo XXI*. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia-Catarata.
- Coelho, E. (2005). *Ensenyar i aprendre en escoles multiculturals. Una aproximació integrada*. Barcelona: ICE/Horsori.
- Departament d'Ensenyament (2012). *Espai LIC*. [en línea] <http://gregal.xtec.cat/lic/index.htm> [Consulta: 12 de juny de 2012].
- Essomba, M. À. (1999). *Construir la escuela intercultural. Reflexiones y propuestas para trabajar la diversidad étnica y cultural*. Barcelona: Graó.
- Sánchez-Cano, M. i Bonals, J. (coords.) (2005). *La evaluación psicopedagógica*. Barcelona: Graó.
- Soro, E. i Basil, C. (1993). Estrategias para facilitar las iniciativas de comunicación en hablantes asistidos. *Infancia y Aprendizaje*, 64, 29-48.
- Sotillo, M. (1993). *Sistemas Alternativos de Comunicación*. Madrid: Trotta.
- Huguet, À. i Madariaga, J. (2005). *Fundamentos de educación bilingüe*. Bilbao: Servicio Editorial de la Universidad del País Vasco.
- Oller, C. i Colomé, E. (2010). *Alumnado de otras culturas. Acogida y escolarización*. Barcelona: Graó.
- Wragg, E. (2012). *An introduction to classroom observation*. London: Routledge.
- Von Tetzchner, S. i Martinsen, H. (1993). *Introducción a la enseñanza de signos y al uso de ayudas técnicas para la comunicación*. Madrid: Aprendizaje-Visor.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

- Anguera, M. T. (1988). *Observació a l'escola*. Barcelona: Graó.
- Arnau, J. (2005). El modelo catalán de atención educativa a los escolares inmigrantes. *Cultura & Educación*, 17 (3), 265-282.
- Departament d'Educació (2006). *Pla per a la Llengua i la Cohesió Social. Educació i immigració. Plans educatius d'entorn*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- Departament d'Educació (2009). *Pla per a la Llengua i la Cohesió Social. Educació i convivència*

intercultural. Barcelona, Generalitat de Catalunya.

Gil, I. (2010). Cultural diversity in compulsory education: an overview of the context of Madrid (Spain). *Intercultural Education*, 21 (4), 299-315.

Gil, I. (2012). Observación de procesos didácticos y organizativos de aula en Educación Primaria desde un enfoque intercultural. *Revista de Educación*, 356, 85-110.

Huguet, À. i Navarro, J. L. (2005). Inmigrantes en la escuela. Una revisión de estudios sobre las relaciones entre rendimiento escolar e inmigración. Dins D. Lasagabaster i J. M. Sierra (eds.). *Multilingüismo, competencia lingüística y nuevas tecnologías* (pp. 53-74). Barcelona: Horsori.

Torres, S. (2001). *Sistemas alternativos de comunicación. Manual de comunicación aumentativa y alternativa: sistemas y estrategias*. Madrid: Aljibe.

Zepeda, S. (2012). *Informal classroom observation on de go. Feedback, discussion and reflection*. Vancouver: Eye on education.